

ISSN 1727-6667

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Випуск 1 (40)

Харків
Видавництво *ХарРІ НАДУ*
“Магістр”
2013

Редакційна колегія: д.е.н., проф. **О. Ю. Амосов** (голов. ред.); д.держ.упр., проф. **В. М. Мартиненко** (заст. голов. ред.); д.держ.упр., доц. **В. П. Солових** (відп. секр.); д.е.н., проф. **Л. М. Анічин**; д.держ.упр., проф. **В. М. Бабасєв**; д.держ.упр., проф. **В. Д. Бакуменко**; д.е.н., проф. **Н. Л. Гавкалова**; д.держ.упр., проф. **Н. Т. Гончарук**; д.держ.упр., проф. **Д. В. Карамішев**; д.держ.упр., проф. **М. А. Латинін**; д.держ.упр., проф. **В. В. Мамонова**; д.е.н., проф. **Т. В. Мамот**; д.ф-м.н., проф. **Ю. Г. Машкаров**; д.е.н., проф. **Т. В. Меркулова**; д.держ.упр., проф. **О. Ф. Мельников**; д.фарм.н., проф. **А. С. Немченко**; д.психол.н., проф. **Т. Б. Хомуленко**; д.е.н., проф. **А. І. Яковлев**

Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, протокол № 4/181 від 23 квітня 2013 р.

Відповідальний за випуск к.держ.упр. **А. О. Кузнецов**

Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ “Magistr”, 2013. – Вип. 1 (40). – 540 с.

У статтях наукового збірника, згрупованих у п’ять тематичних розділів, висвітлено проблеми розвитку системи державного управління та реформи місцевого самоврядування в Україні, державного регулювання процесів економічного і соціального розвитку, приділено увагу особливостям вітчизняної державної кадрової політики, а також зовнішній політиці, національній безпеці та інститутам.

Для науковців, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, а також усіх, хто цікавиться сучасними проблемами державного управління.

Theory and Practice of Public Administration : Collection of Scientific Works. – Kharkiv : Publisher of KRI NAPA “Magistr”, 2013. – Issue 1 (40). – 540 p.

The collection of scientific articles contains 5 topical units. The attention European that Europe to the Atlantic processes, state regulation of processes of economic and social development, features of state personnel selection in Ukraine is allocated, is covered problems of development of system of state management and reforms of local self-management in Ukraine, and as features of state personnel selection in Ukraine.

For scientists, public servants and officials of local authorities and also for everyone interested in current problems of public administration.

Збірник наукових праць включено до переліку наукових фахових видань ВАК України з державного управління та економічних наук (постанова Президії ВАК України від 14 жовтня 2009 р. № 1-05/4).

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

УДК 338.22: 339.92

О. М. ЗАМОРА

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ АКТИВІЗАЦІЇ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Зроблено аналіз проблем реалізації державної регіональної політики в рамках прикордонних регіонів на прикладі західної та східної частини кордону України, що є учасниками єврорегіонів. Означено основні можливості розв'язання означених проблем з урахуванням специфіки умов східних транскордонних утворень.

Ключові слова: транскордонне співробітництво; державна регіональна політика; єврорегіон; прикордонна територія; потенціал транскордонного співробітництва.

The analysis of the state regional policy realization within the near-border regions is done using the example of the Ukrainian border eastern and western parts, which participate in euroregions. The main opportunities for the determined problems are defined basing on the specific conditions of the eastern cross border items.

Key words: cross border cooperation; state regional policy; euroregion; near-border territory; cross border cooperation potential.

Інтеграція України у світову господарську систему зумовлює необхідність забезпечення високого рівня її конкурентоспроможності, яка значною мірою формується в регіонах та є головним стратегічним завданням державної політики регіонального розвитку України до 2015 р. У вітчизняній науці проблеми вдосконалення засад державної регіональної політики розглядаються багатьма науковцями, а тому є досить висвітленими, що, проте, не зменшує актуальності такого аспекту проблеми, як активізація транскордонного співробітництва через застосування інструментів державного впливу та підтримки. Особливо актуальним є питання розвитку транскордонної співпраці на території північного та східного кордонів України, які не є дотичними до країн ЄС, що означає відсутність доступу до фінансових європейських програм і специфічність характеру політичних відносин зі східними партнерами по той бік кордону.

Отже, проблеми підвищення ефективності управління місцевих органів влади в Україні розглядалися в роботах таких вітчизняних науковців, як В. Бабасєв, О. Батанов, О. Бойко-Бойчук, Л. Беззубко, Р. Безсмертний, Е. Горян, А. Гошко,

В. Дзюндзюк, Д. Кольцов, В. Корженко, І. Коліушко, О. Конотопцев, О. Коротич, Ю. Куц, О. Лазор, В. Малиновський, В. Мамонова, Г. Музиченко, Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, Ю. Шаров та ін. Вагомий науковий внесок у вивчення проблематики транскордонного співробітництва зробили такі вітчизняні та зарубіжні вчені: П. Беленький, З. Бройде, В. Будкін, М. Долішній, С. Кіш, М. Ленд'єл, П. Луцишин, Ю. Макогон, Н. Мікула, А. Мокій, В. Пила, С. Писаренко, І. Студенніков, О. Чмир, В. Чужиков, І. Школа, Т. Комарніцкі, Р. Ратті, М. Ростішевські та ін. У той же час слід відзначити слабку увагу науковців до такої не вирішеної частини проблеми державного регіонального управління, як урахування особливостей умов здійснення транскордонного співробітництва в рамках східних євро регіонів України. Але для цієї частини прикордонних територій реалізація потенціалу транскордонної співпраці є вкрай актуальною та можлива лише за рахунок раціональної державної регіональної політики.

Мета статті – проблематики реалізації державної регіональної політики у сфері активізації транскордонного співробітництва на прикладі східного кордону України.

У країнах Європейського Союзу проблематика державного управління прикордонними територіями є дещо відмінною від українських умов. Там прикордонні території страждають від недостатності розвитку підприємництва, що означає необхідність підвищення рівня життя населення цих територій, створення для них рівних умов проживання та підприємництва порівняно з центральними регіонами країн ЄС. В Україні ситуація схожа, проте містить більш глибокі корені та розгалуження проблем.

Схід українських прикордонних територій лише 20 років як став периферією, до цього в рамках СРСР він належав до внутрішнього ринку та знаходився в тісних соціально-економічних зв'язках із географічно найближчим радянським простором. Після розпаду соціалістичної імперії виявилось, що західні області України взагалі не мають індустріального комплексу, а отже, і джерела просування економіки, що призвело до колосальних потоків трудових міграцій дорослого працездатного населення до Європи. У той же час ситуація була дещо “врятована” практичною реалізацією природи поняття транскордонного співробітництва: оскільки західні регіони країни були сусідніми з європейськими, а отже, мали схожі проблеми в природно-ресурсному плані, соціально-культурні зв'язки та мовну близькість, вони мимоволі виявилися втягнутими у процеси створення євро регіонів.

Що це змінило для Заходу України? По-перше, вирішувалися локальні проблеми забруднення річок чи то робота під час весняних паводків. По-друге, європейське фінансування не лише підтримувало розв'язання поточних проблем, а і стимулювало розвиток громадянського суспільства, створення громадських організацій та апробацію європейських стандартів взаємодії вісі “влада – громада”, утвердження ментального сприйняття ЄС та європейських процесів як таких, що безпосередньо стосуються нашої країни. Проте науковці зазначають, що “в Україні дуже обмежений досвід залучення неурядових організацій, у тому числі “мозкових центрів”, до планування територіального розвитку, що теж

послаблює можливості для більш ефективного розв’язання конкретних проблем” [1, с. 70]. Тобто, якщо на західному кордоні України “локомотивом” розвитку транскордонного співробітництва та залучення фінансування у проекти транскордонної співпраці є неурядові організації (наприклад, Агенції Регіонального Розвитку), то на східному кордоні єдиним відповідальним суб’єктом виступають обласні державні адміністрації. “На місцеві органи влади покладено безпосередній обов’язок надавати інформаційну підтримку, що стосується транскордонних програм, сприяти в пошуку іноземних партнерів для реалізації проектів та організувати консультації на етапі представлення проекту” [Там же, с. 70]. Звичайно, ці функції в результаті виступають “додатковим” навантаженням, яке так і не стало одним із пріоритетів стратегії місцевих органів влади східних регіонів України. Але і соціальні опитування думки пересічних громадян щодо їх ставлення до євроінтеграційних прагнень країни, до НАТО, отримання фінансової підтримки від європейських фінансових інститутів: тощо, на сході нашої держави показують різке неприйняття населенням та зневіру.

Східні регіони, оцінивши переваги розвитку транскордонної співпраці для її учасників, розпочали роботу в цьому напрямку зі своїми сусідами з Білорусії та Російської Федерації. Ці країни історично були пов’язані з Україною територіально, культурно, соціально, економічно. Відновлення побратимських зв’язків, створення полегшених умов для розвитку підприємницької співпраці стали промо-питаннями, що гаряче підтримувалися населенням східних регіонів. Проте на ситуацію слід дивитися більш масштабно. У рамках розвитку української державності з частою зміною політичного курсу залежно від правлячих партій співпраця з Російською Федерацією стала наріжним каменем штучного гальмування процесів створення єврорегіонів. Варто лише згадати епопею створення єврорегіону за участі Луганської обл. Проте навіть уже існуючи, ці транскордонні утворення не здатні реалізувати потенціал, закладений у них ідеологами.

Можливості реалізації спільних проектів обмежуються відсутністю та неузгодженістю державних механізмів управління процесами на місцевому рівні, різними можливостями в масштабах та доступності фінансування місцевих ініціатив. Так, у Російській Федерації відсутня відповідна законодавча база, проте виділяються серйозні кошти під реалізацію місцевих ініціатив. В Україні, якщо така ініціатива виникла, має зустрічну підтримку з боку російської сторони, проте потребує фінансування, то може бути реалізована лише завдяки ентузіазму ініціативної групи та особистим контактам. Часто відсутнє навіть розуміння важливості активності громадянського суспільства, необхідності підтримки молодіжних ініціатив, розвитку тих напрямків транскордонного співробітництва, що не мають на виході комерційного результату.

Дослідники вважають, що інформація про можливості розвитку та участі в цьому потенційних зацікавлених сторін обмежена через “монополізовано невеликою групою експертів” [3]. Дійсно, підготовка необхідного пакету

документів для подання транскордонного проекту на розгляд чи навіть просто на отримання гранту від закордонного грантодавця, є вкрай серйозною і заплутаною справою, якщо у виконавців відсутній досвід. “Крім того, механізм передачі інформації про заходи, ініціативи ЄПС від центральних до місцевих органів влади є недосконалим. Так, практично на всіх сесіях Конгресу місцевих та регіональних влад Європи приймаються резолюції та рекомендації з питань транскордонного співробітництва, ЄПС для урядів, регіональних органів влади, єврорегіонів, однак інформація про перелік та зміст цих ухвал в Україні не доводиться до органів влади районного та селищного рівнів” [3].

Ситуація ускладнюється і похибками політики реалізації державної моделі транскордонного співробітництва: у багатьох єврорегіонів відсутня достатня забезпеченість промо-матеріалами (наприклад, веб-сайти), дуже рідкі та обмежені за аудиторією інформаційні заходи тощо. Відтак, навіть у наукових публікаціях вітчизняних авторів можна знайти абсурдні пропозиції, які демонструють повне нерозуміння суті понять “транскордонне співробітництво” чи “проект транскордонного співробітництва”. Так, М. Пиц вважає, що “залучення східних регіонів України до реалізації спільних транскордонних проектів могло б підвищити привабливість проектних пропозицій та збільшити ймовірність одержання фінансування, що дозволило б ефективно використовувати досвід і напрацьовані партнерські контакти західних областей України із польськими воєводствами з метою розвитку торговельно-економічної та інвестиційної співпраці з Польщею інших регіонів України та активізації транскордонного співробітництва в межах всієї держави” [4]. Відповідно до законодавчих положень України та Європи до проектів, в яких беруть участь західні області України, не можуть бути долученими ті регіони, що не мають спільного кордону з ЄС, тобто Сумська, Харківська, Донецька області та ін. Це неможливо, оскільки участь у проекті транскордонного співробітництва області, що не є межуючою з учасниками проекту, зробить його не транскордонним, а міжрегіональним, що означає абсолютно інші механізми фінансування, реалізації та законодавчого регулювання. Необізнаність пересічних громадян як потенційних учасників транскордонної співпраці виглядає повною мірою логічною в контексті зазначеного вище.

Також, за українським законодавством, суми фінансування проектів транскордонного співробітництва визначаються в Законі України про “Про Державний бюджет України” відповідно до програм транскордонної співпраці. Ці програми, у свою чергу, формуються Міністерством економіки України та затверджуються Кабінетом Міністрів України, виходячи зі списків проектів, що були обрані на регіональному рівні. Проте слід зазначити, що з моменту прийняття Закону України “Про транскордонне співробітництво” (впродовж 2004 – 2009 рр.) у Державному бюджеті України кошти на транскордонне співробітництво не передбачалися” [2, с. 123]. Це пояснюють невідповідністю поданих програм установленим вимогам, зокрема “у частині їх фінансового наповнення” [Там же]. Відтак, основними джерелами фінансування транскордонних проектів

виступають джерела європейських грантових програм і місцеві бюджети, якщо мова іде про західний кордон України, та більшою мірою бюджети ініціативних сторін, якщо торкатися східного кордону.

На отримання грантової підтримки інституціями громадянського суспільства для реалізації соціальних транскордонних проектів сподіватися вже не можна – останні роки показали номінальний інтерес Європи до розвитку єврорегіонів на східному кордоні України. У той же час навіть серед вітчизняних учених подекуди підіймається питання правомірності застосування терміну “єврорегіон” до транскордонних утворень на сході країни, оскільки вони не виконують свого буквального призначення.

За відсутності достатнього фінансування реалізація положень, прийнятих на загальнодержавному рівні органами центральної виконавчої влади щодо розвитку транскордонного співробітництва у прикордонних регіонах, на північно-східному кордоні України зводиться до бюрократичного звітування про взаємні візити делегацій, організацію обласними державними адміністраціями круглих столів, семінарів, виставок за участі областей-сусідок. Заходи, проведені суб’єктами цих областей, вписуються в звіти, що направляються в міністерства і начебто розвиток транскордонного співробітництва відбувається. Проте якість, масштаби та реальність проектів транскордонної співпраці залишаються поза увагою. Саме тому державна регіональна політика повинна “орієнтуватися на активізацію та мобілізацію регіонального потенціалу та ресурсів, а не на бюджетний перерозподіл між регіонами” [5].

На цьому етапі розкривається система питань якості державної регіональної політики та ефективності використання місцевих коштів, субсидіарності та децентралізації, на чому наголошують прибічники адміністративної реформи, що вважають за необхідне “збільшити повноваження місцевих органів влади та місцевого самоврядування, надати їм більшої самостійності у вирішенні спільних з регіонами сусідніх держав завдань регіонального та місцевого розвитку (зокрема, це стосується формування місцевих бюджетів та їх використання)” [3].

З практичної точки зору, наприклад, аналіз торгових потоків між Сумською областю України та Курзькою областю Російської Федерації, що є учасниками єврорегіону “Ярославна” з 2007 р., показує незламні тенденції зростання їх обсягів та якості, причому в області реалізувалися лише спільні проекти і жодного проекту транскордонного співробітництва. Навіть політичні кризи у відносинах з Росією не змінять історичної та географічної близькості цих регіонів, що в реальності означає раціональну економічну базу для вигідності такої співпраці. І саме завданнями державної регіональної політики є підтримка існуючих та створення нових можливостей розвитку підприємницької активності та зв’язків між подібними областями-сусідами по всьому периметру кордону України.

З’ясуємо, що може змінити ситуацію. Довготерміновий аналіз суті та характеру проблем у розвитку транскордонного співробітництва на прикладі єврорегіону “Ярославна” показав потребу в делегуванні обов’язків і можливостей

у цій сфері від органів державної влади до специфічної структури, яка б була занурена в цю проблематику та працювала на перспективу. Наразі розуміння потенціалу транскордонного співробітництва звужується до отримання економічного ефекту, а відтак, за відсутності коштів, які б давали можливість створювати відповідні ініціативи, значення єврорегіонів на східному кордоні залишатиметься номінальним. Максимально практичним за шкалою вірогідності реалізації транскордонних заходів у рамках північно-східних єврорегіонів можна відзначити облаштування прикордонної інфраструктури, розвиток транскордонних кластерів, створення та облаштування додаткових пунктів перепуску громадян.

Але, на жаль, остання проблема залишається гостро актуальною, особливо в сезони свят та піків товарного руху. Експерти Національного інституту стратегічних досліджень зазначають, що “наявна мережа пунктів пропуску не задовольняє потреби держави в розвитку міжнародних зв’язків, не забезпечує швидкого перетинання державного кордону особами і переміщення через нього вантажів, шкодить міжнародному іміджу держави, стримує зростання обсягів транзитних перевезень її територією, створює передумови для незаконного перетину державного кордону і переміщення контрабандних товарів поза пунктами пропуску, спричиняє значні економічні втрати на державному і місцевому рівнях, уповільнює розвиток прикордонних територій та в цілому інтеграцію України до ЄС” [3].

Так, Курська область рекомендує розпочати роботу зі створення окремої полоси для перетину кордону курськими мешканцями, що вже зроблено між Харківською та Белгородською областями в рамках єврорегіону “Слобожанщина”. Проте на Сумщині в більшості пунктів перетину кордону відсутня технічна можливість задовольнити таку рекомендацію: зазвичай існує взагалі лише дві полоси і виділити окремо одну лише під потоки з Курської області виявляється неможливим. Неможливим з точки зору фінансових вкладень в реконструкцію пунктів.

В Європі існує поняття доданої вартості від транскордонного співробітництва для регіонів, що беруть у ньому участь. Так, беззаперечно вважається користь мобілізації внутрішнього потенціалу регіонів через інтенсифікацію дальності регіональних і місцевих органів влади, бізнесу, освіти, культури. Звичайно, фінансового забезпечення просто розуміння такої користі не надасть, проте, хоча б, створить умови для підтримки ініціатив, направлених на розвиток та реалізацію такого потенціалу на рівні державної політики. В Європейському Союзі залучення представників економічного та соціального секторів, наприклад торгових палат, асоціацій, бізнес-структур, культурних і соціальних інституцій, торгових асоціацій розглядається як закономірний процес. Проте в українських умовах це “чергова” директива обласної державної адміністрації, на яку буде направлено “відписку” та продемонстровано штучну одно моменту зацікавленість.

Щодо таких питань, як удосконалення транспортної інфраструктури, наукового забезпечення чи гармонізація ринку праці в транскордонному просторі з Російською Федерацією, то складається враження, що державна політика негласно направлена на створення перешкод, аніж на підтримку ініціатив чи створення відповідних можливостей. Навіть очевидно комерційно вигідні

бізнес-ідеї та проекти не зустрічають інтересу ні у представників владних структур, ні в бізнес-секторі. Якщо тема розвитку туризму не є достатньо актуальною для східного кордону, то бізнес пасажирських і вантажних перевезень, створення логістичних центрів і магістралей, що стануть частиною системи транспортного забезпечення товарних потоків із Азії, що переживає індустріальний підйом до Європи, є очевидними точками потенціалу.

Можливо, потенційним учасникам транскордонного співробітництва з північно-східного кордону потрібна не лише теорія та створення офіційного коридору співпраці в якості єврорегіонів. Можливо, їм, окрім фінансової та організаційної підтримки, потрібен приклад успішного проекту, що отримав фінансування не з бюджету держави чи області, а від інвесторів, потрібна допомога в розробці засад для власного, медіація в процесі співпраці із органами обласної державної адміністрації. І знову – висновок про необхідність спеціалізованої недержавної установи із розвитку транскордонного співробітництва на території єврорегіону, яка б стала каталізатором транскордонних ініціатив та посередником між зацікавленими сторонами.

Підсумовуючи, хотілося б зазначити, що означені проблеми державного управління активізацією розвитку транскордонного співробітництва активно обговорюються в науковій та політичній сферах, а це означає, що назріває розуміння транскордонного регіонального розвитку як невідкладного інструменту державної регіональної політики. Проте науковий комплексний аналіз проблем її реалізації повинен відбуватися постійно, оскільки ситуація на різних відрізках кордону не є перманентною, а відтак, і умови, механізми та підходи до регіональної політики повинні змінюватися.

Література:

1. *Васильєва О. І.* Міжрегіональні зв'язки та транскордонне співробітництво – важлива складова сучасної державної регіональної політики України / О. І. Васильєва // *Інвестиції: практика та досвід.* – 2010. – № 1. – С. 70–73.
2. *Журба І. Є.* Транскордонне співробітництво країн Центральної та Східної Європи в умовах розширеного ЄС (питання теорії та практики) : монографія / І. Є. Журба. – Хмельницький : ХНУ, 2008. – 311 с.
3. *Засадко В. В.* Чинники розвитку транскордонного співробітництва регіону / В. В. Засадко // Аналітична записка до Секретаріату Президента України. – РФ НІСД у м. Львові. – Режим доступу : <http://www.niss.lviv.ua/analytics/124.htm>.
4. *Пиц М. І.* Використання Європейського досвіду транскордонного співробітництва у зовнішній політиці України / М. І. Пиц // *Галицький економічний вісник.* – 2009. – № 2. – С. 3–7. – (Світова економіка й міжнародні економічні відносини).
5. *Троян С.* Базові засади транскордонного співробітництва і перспективи функціонування євро регіонів / С. Троян // *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії.* – 2008. – № Вип. 13. – С. 217–224. – Режим доступу : <http://vuzlib.com/content/view/1685/74>.

Надійшла до редколегії 21.12.2012 р.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

- Апарова О. В.* доцент кафедри управління підприємствами зв'язку Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій, к.е.н., м. Запоріжжя
- Більовський О. А.* старший консультант відділу соціальної політики Національного інституту стратегічних досліджень, м. Київ
- Васильєва Н. В.* докторант кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом НАДУ, к.е.н., м. Київ
- Ващенко В. О.* начальник Зарічної в м. Суми адміністрації Сумської міської ради, м. Суми
- Верецагіна Г. В.* доцент кафедри економіки, організації та планування діяльності підприємства ХНЕУ, к.е.н., м. Харків
- Вишневська О. А.* аспірант кафедри соціальної і гуманітарної політики НАДУ, м. Київ
- Вітренко-Хрустальова Т. М.* здобувач кафедри економічної політики та менеджменту ХарПІ НАДУ при Президентіві України, м. Харків
- Газарян С. В.* професор кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування ХарПІ НАДУ, д. держ. упр., доц., м. Харків
- Гамалюк Б. М.* ст. викл. господарсько-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ, м. Львів
- Гарасим В. В.* аспірант кафедри державного управління та місцевого самоврядування ЛРІДУ НАДУ, м. Львів
- Гончаренко М. В.* доцент кафедри економічної теорії та фінансів ХарПІ НАДУ, к. держ. упр., доц., м. Харків
- Гук А. С.* аспірант кафедри менеджменту організації Запорізької інженерної академії, м. Запоріжжя
- Гуськова І. Б.* аспірант кафедри економічної теорії та фінансів ХарПІ НАДУ, м. Харків
- Д'яченко В. В.* доцент кафедри менеджменту Міжгалузевої академії управління, к. держ. упр., м. Київ
- Даниленко С. А.* аспірант кафедри державного управління і місцевого самоврядування ОРІДУ НАДУ, м. Одеса
- Дегтяр О. А.* ст. викл. кафедри обліку і аудиту ХНАДУ, к. держ. упр., м. Харків
- Дзяна Г. О.* доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування ЛРІДУ НАДУ, к. держ. упр., м. Львів
- Дикинов А. Х.* ведучий научний співробітник ФГБУН «Інститут інформатики і проблем регіонального управління Кабардино-Балкарського научного центру Російської Академії Наук», д.е.н., проф., КБР, г. Нальчик
- Заблоцький В. В.* докторант кафедри політології та філософії ХарПІ НАДУ, к.політ.н., м. Харків
- Замора О. М.* доцент кафедри менеджменту ЗЕД та євроінтеграції Сумського національного аграрного університету, к.е.н., м. Суми
- Ільяшенко В. А.* професор кафедри фінансів і кредиту Класичного приватного університету, д. держ. упр., проф., м. Запоріжжя
- Каблучко В. В.* студент ХНЕУ, м. Харків
- Камок Т. В.* заступник начальника загального відділу ХарПІ НАДУ, м. Харків
- Кармінська-Белоброва М. В.* доцент кафедри менеджменту Харківського інституту управління, к. держ. упр., м. Харків
- Каховська О. В.* докторант кафедри державного управління та місцевого самоврядування ДРІДУ НАДУ, к.е.н., доц., м. Дніпропетровськ
- Кернес Г. А.* аспірант кафедри парламентаризму та політичного менеджменту НАДУ, м. Київ
- Клімушин П. С.* доцент кафедри інформатизації державного управління ХарПІ НАДУ, к.т.н., доц., м. Харків
- Коваленко М. М.* доцент кафедри економічної політики ХарПІ НАДУ, к.е.н., м. Харків
- Колтун В. С.* доцент кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом НАДУ, к. держ. упр., доц., м. Київ

- Коняєв Є. А.* здобувач кафедри державного управління ХарПІ НАДУ, м. Харків
Коняєва В. В. заступник начальника відділу підвищення кваліфікації кадрів ХарПІ НАДУ, к.держ.упр., м.Харків
- Коцовська О. С.* аспірант кафедри економічної політики та економіки праці ЛРІДУ НАДУ, м.Львів
- Красніков Д. А.* аспірант кафедри економічної політики НАДУ, м. Київ
Криворучко А. Б. студентка ХНУРЕ, м.Харків
Кузьякова Т. В. головний спеціаліст редакційно-видавничого відділу ХарПІ НАДУ, к.держ.упр., м. Харків
- Лецина О. Г.* ст. викл. кафедри менеджменту Полтавської державної аграрної академії, м. Полтава
- Лозинська Т. М.* професор кафедри економічної політики ХарПІ НАДУ, д.держ.упр., проф., м. Харків
- Лунячек В. Е.* завідувач сектора вечірньої форми навчання факультету підготовки магістрів державного управління ХарПІ НАДУ, к.пед.н., доц., м.Харків
- Майстро С. В.* професор кафедри економічної політики та менеджменту ХарПІ НАДУ, д.держ.упр., доц., м. Харків
- Макаренко О. М.* докторант кафедри регіонального розвитку та місцевого самоврядування ХарПІ НАДУ, к.держ.упр., м. Харків
- Малиш Н. А.* професор кафедри економічної політики НАДУ, д.держ.упр., м. Київ
Мельников О. С. кафедра економічної кібернетики та маркетингового менеджменту НТУ «ХП», к.е.н., доц., м. Харків
- Мельниченко О. А.* професор кафедри економічної політики та менеджменту ХарПІ НАДУ, д.держ.упр., проф., м. Харків
- Мохова Ю. Л.* аспірант ДонДУУ, м. Донецьк
Наконечний В. В. докторант, доцент кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування ХарПІ НАДУ, к.політ.н., м. Харків
- Носик О. А.* заступник начальника відділу кадрів ХарПІ НАДУ, м.Харків
Олешко А. М. заступник начальника навчально-методичного управління – начальник навчально-організаційного відділу ХарПІ НАДУ, м.Харків
- Орел Ю. Л.* доцент кафедри управління персоналом та економіки праці ХарПІ НАДУ, к.держ.упр., м. Харків
- Орлов М. М.* доцент кафедри оперативного застосування внутрішніх військ Академії ВВ МВС України, к.військ.н., доц., м. Харків
- Орлова Н. С.* професор кафедри фінансів ДонДУУ, д.держ.упр., м. Донецьк
Островський І. А. докторант кафедри економічної теорії ХНАМГ, к.е.н., доц., м. Харків
Парубчак І. О. ст. викл. кафедри філософії та економіки ЛНМУ ім. Д. Галицького, к.держ.упр., м. Львів
- Пасемко Г. П.* доцент кафедри економічної політики ХарПІ НАДУ, д.держ.упр., доц., м. Харків
- Радченко О. О.* аспірант кафедри соціальної та гуманітарної політики ХарПІ НАДУ, м. Харків
- Разумей М. М.* аспірант кафедри державної служби та митної справи Академії митної служби України, м. Дніпропетровськ
- Ревенко О. В.* доцент кафедри оподаткування ХНЕУ, к.е.н., доц., м. Харків
Ревенко Т. В. провідний спеціаліст відділу організації наукових досліджень ХарПІ НАДУ, к.держ.упр., м. Харків
- Рижко А. М.* аспірант кафедри менеджменту та управління проектами ДРІДУ НАДУ, м. Дніпропетровськ
- Романюк С. А.* заступник віце-президента НАДУ, к.е.н., м. Київ
Савін Є. Є. заступник голови ХОДА, здобувач кафедри економічної теорії і фінансів ХарПІ НАДУ, м. Харків
- Севостьянова І. Є.* доцент Севастопольського національного технічного університету, к.політ.н., м. Севастополь
- Селютіна Н. Ф.* доцент кафедри соціології управління ДонДУУ, к.держ.упр., доц., м. Донецьк
- Семенов В. М.* доцент кафедри права Сумського державного університету, к.держ.упр., м. Суми

- Сергєєва Л. М.* доцент кафедри права та законотворчого процесу ХарPI НАДУ, к.держ.упр., доц., м. Харків
- Сердюк О. І.* доцент кафедри менеджменту Полтавської державної аграрної академії, к.е.н., доц., м. Полтава
- Серенюк А. О.* доцент кафедри інформаційних технологій і систем управління ХарPI НАДУ, к.держ.упр., м. Харків
- Сидорова К. Г.* аспірант кафедри політичної аналітики і прогнозування НАДУ, м. Київ
- Степаненко С. В.* докторант Інституту проблем державного управління та місцевого самоврядування НАДУ, к.держ.упр., м. Київ
- Суханова Н. В.* аспірант кафедри державного управління ХарPI НАДУ, м. Харків
- Тимофєєва О. А.* здобувач Полтавського університету економіки і торгівлі, м. Полтава; спеціаліст управління інформаційної безпеки Публічного акціонерного товариства «Альфа-Банк», м. Київ
- Тимошенко О. В.* депутат Луганської обласної ради, м. Луганськ
- Ткаченко О. І.* аспірант кафедри права та європейської інтеграції ХарPI НАДУ, м. Харків
- Толкованов В. В.* доктор публічного права, Голова Національного агентства України з питань державної служби, к.ю.н., м. Київ
- Ульянченко Ю. О.* доцент кафедри економічної політики та менеджменту ХарPI НАДУ, к.держ.упр., доц., м. Харків
- Федірець О. В.* доцент кафедри менеджменту Полтавської державної аграрної академії, к.е.н., м. Полтава
- Хашиєва Л. В.* доцент кафедри політології та філософії ХарPI НАДУ, к.держ.упр., м. Харків
- Хірамагомедов М. Г.* здобувач кафедри економічної політики та менеджменту ХарPI НАДУ, м. Харків
- Циганенко С. С.* аспірант кафедри філософії і методології державного управління НАДУ, м. Київ
- Черкас О. Г.* аспірант кафедри парламентаризму та політичного менеджменту НАДУ, м. Київ
- Янов В. В.* доцент кафедри інформаційних технологій та систем управління ХарPI НАДУ, к.т.н., доц., м. Харків

CONTRIBUTORS

- Aparova O. V.* Associate Professor of Communication Enterprises Management Department, State University of Information and Communication Technologies, PhD in Economics, Zaporizhzhia
- Biliovskiy O. A.* Senior adviser of Social Policy Department, National Institute for Strategic Studies, Kyiv
- Cherkas O. H.* Postgraduate student of Parliamentarianism and Political Management Department, NAPA, Kyiv
- Diachenko V. V.* Associate Professor of Management Department, Inter-branch Academy of Management, PhD in Public Administration, Kyiv
- Danylenko S. A.* Postgraduate student of Public Administration and Local Government Department, ORI NAPA, Odesa
- Diehtiar O. A.* Senior lecturer of Audit and Accounting Department, Kharkiv National Automobile and Highway University, PhD in Public Administration, Kharkiv
- Dziana H. O.* Associate Professor of Public Administration and Local Government Department, PhD in Public Administration, LRI NAPA, Lviv
- Dikinov A. Kh.* Leading researcher of Federal State Budgetary Institution of Science “Institute of Computer Science and Problems of Regional Management of KBSC of the Russian Academy of Sciences”, Doctor of Economic Sciences, Full Professor, Nalchyk
- Fedirets O. V.* Associate Professor of Management Department, Poltava State Agrarian Academy, PhD in Economics, Poltava
- Gamalyuk B. M.* Senior lecturer Lviv State University of internal Affairs, Lviv
- Harasym V. V.* Postgraduate student of Public Administration and Local Government Department, LRI NAPA, Lviv
- Hazarian S. V.* Full Professor of Regional Administration and Local Government Department, Doctor of Public Administration, Associate Professor, KRI NAPA, Kharkiv
- Honcharenko M. V.* Associate Professor of Economic Theory and Finances Department, PhD in Public Administration, Associate Professor, KRI NAPA, Kharkiv
- Huk A. S.* Postgraduate student of Organization Management Department, Zaporizhzhia Engineering Academy, Zaporizhzhia
- Huskova I. B.* Postgraduate student of Economic Theory and Finances Department, KRI NAPA, Kharkiv
- Iliashenko V. A.* Full Professor of Finances and Credit Department, Classic Private University, Doctor of Public Administration, Full Professor, Zaporizhzhia
- Kabluchko V. V.* Fifth-year student, Management and Marketing Department, Kharkiv National University of Economics, Kharkiv
- Kakhovska O. V.* Doctoral student of Public Administration and Local Government Department, PhD in Economics, Associate Professor, DRI NAPA, Dnipropetrovsk
- Kamok T. V.* Deputy Head of General Department, KRI NAPA, Kharkiv
- Karminska-Bielobrova M. V.* Associate Professor of Management Department, Kharkiv Institute of Management, PhD in Public Administration, Kharkiv
- Kernes H. A.* Postgraduate student of Parliamentarianism and Political Management Department, NAPA, Kyiv
- Khashyieva L. V.* Associate Professor of Political Science and Philosophy Department, PhD in Public Administration, KRI NAPA, Kharkiv
- Khiramahomedov M. H.* Seeker of a PhD degree of Economic Policy and Management Department, KRI NAPA, Kharkiv
- Klimushyn P. S.* Associate Professor of Public Administration Informatization Department, PhD in Technology, Associate Professor, KRI NAPA, Kharkiv
- Koltun V. S.* Associate Professor of Regional Management, Local Government and City Administration Department, PhD in Public Administration, Associate Professor, NAPA, Kyiv
- Koniaieva V. V.* Deputy Head of In-Service Training Department, PhD in Public Administration, KRI NAPA, Kharkiv

- Koniaiev Ye. A.* Seeker of a PhD degree of Public Administration Department, KRI NAPA, Kharkiv
- Kotsovska O. S.* Postgraduate student of Economic Policy and Labour Economy Department, LRI NAPA, Lviv
- Kovalenko M. M.* Associate Professor of Economic Policy Department, PhD in Economics, KRI NAPA, Kharkiv
- Krasnikov D. A.* Postgraduate student of Economic Policy Department, NAPA, Kyiv
- Kryvoruchko A. B.* student of Kharkiv National University of Radio Electronics, Kharkiv
- Kuznyakova T. V.* PhD in Public Administration, Chief specialist of editorial and publishing department at KhRI NAPA, Kharkiv
- Lieshchyna O. H.* Senior lecturer of Management Department, Poltava State Agrarian Academy, Poltava
- Lozynska T. M.* Full Professor of Economic Policy Department, Doctor of Public Administration, Full Professor, KRI NAPA, Kharkiv
- Luniachek V. E.* Head of Evening Education Department of MPA-training faculty, PhD in Pedagogy, Associate Professor, KRI NAPA, Kharkiv
- Maistro S. V.* Full Professor of Economic Policy and Management Department, Doctor of Public Administration, Associate Professor, KRI NAPA, Kharkiv
- Makarenko O. M.* Doctoral student of Regional Development and Local Government Department, PhD in Public Administration, KRI NAPA, Kharkiv
- Malys N. A.* Full Professor of Economic Policy Department, Doctor of Public Administration, NAPA, Kyiv
- Melnychenko O. A.* Full Professor of Economic Policy and Management Department, Doctor of Public Administration, Full Professor, KRI NAPA, Kharkiv
- Melnykov O. S.* Economic Cybernetics and Marketing Management Department, National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute”, PhD in Economics, Associate Professor, Kharkiv
- Mokhova Yu. L.* Postgraduate student of Donetsk State University of Management, Donetsk
- Nakonechnyi V. V.* Doctoral student, Associate Professor of Regional Management and Local Government Department, PhD in Politics, KRI NAPA, Kharkiv
- Nosyk O. A.* Deputy Head of Personnel Department, KRI NAPA, Kharkiv
- Oleshko A. M.* Deputy Head of Educational-Methodological Department – Head of Teaching-Organizational Department, KRI NAPA, Kharkiv
- Orel Yu. L.* Associate Professor of Personnel Management and Labour Economy Department, PhD in Public Administration, KRI NAPA, Kharkiv
- Orlov M. M.* Associate Professor of Operative Use of Interior Troops Department, Academy of Internal Armed Forces of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, PhD in Military Sciences, Associate Professor, Kharkiv
- Orlova N. S.* Full Professor of Finances Department, Donetsk State University of Management, Doctor of Public Administration, Donetsk
- Ostrovskiy I. A.* Doctoral student of Economic Theory Department, Kharkiv National Academy of Municipal Economy, PhD in Economics, Associate Professor, Kharkiv
- Parubchak I. O.* Senior lecturer of Philosophy and Economy Department, Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, PhD in Public Administration, Lviv
- Pasemko H. P.* Associate Professor of Economic Policy Department, Doctor of Public Administration, Associate Professor, KRI NAPA, Kharkiv
- Radchenko O. O.* Postgraduate student of Social and Humanitarian Policy Department, KRI NAPA, Kharkiv
- Razumei M. M.* Postgraduate student of Civil Service and Custom Affairs Department, Academy of Customs Service of Ukraine, Dnipropetrovsk
- Revenko O. V.* Associate Professor of Taxation Department, Kharkiv National University of Economics, PhD in Economics, Associate Professor, Kharkiv
- Revenko T. V.* Leading specialist of Scientific Research Organization Department, PhD in Public Administration, KRI NAPA, Kharkiv
- Romaniuk S. A.* Deputy Vice-President of NAPA, PhD in Economics, Kyiv
- Ryzhko A. M.* Postgraduate student of Management and Project Management Department, DRI NAPA, Dnipropetrovsk

- Savin Ye. Ye.* Deputy Head of Kharkiv Regional State Administration, seeker of a PhD degree of Economic Theory and Finances Department, KRI NAPA, Kharkiv
- Sevostianova I. Ye.* Associate Professor of Sevastopol National Technical University, PhD in Politics, Sevastopol
- Seliutina N. F.* Associate Professor, Sociology of Management Department, Donetsk State University of Management, PhD in Public Administration, Associate Professor, Donetsk
- Semenov V. M.* Associate professor of Law Department, PhD in Public Administration. Sumy State University, Sumy
- Serdiuk O. I.* Associate Professor of Management Department, Poltava State Agrarian Academy, PhD in Economics, Associate Professor, Poltava
- Serhieieva L. M.* Associate Professor of Law and Legislative Process Department, PhD in Public Administration, Associate Professor, KRI NAPA, Kharkiv
- Serenok A. O.* Associate Professor of Information Technology and Management System Department, PhD in Public Administration, KI NAPA, Kharkiv
- Stepanenko S. V.* Doctoral student of Institute of Public Administration and Local Government Issues, PhD in Public Administration, NAPA, Kyiv
- Sukhanova N. V.* Postgraduate student of Public Administration Department, KRI NAPA, Kharkiv
- Sydorova K. H.* Postgraduate student of Political Analytics and Prognostication Department, NAPA, Kyiv
- Tkachenko O. I.* Postgraduate student of Law and European Integration Department, KRI NAPA, Kharkiv
- Tolkovanov V. V.* Doctor of Public Law, Head of National Agency of Ukraine on Civil Service, PhD in Law, Kyiv
- Tsyhanenko S. S.* Postgraduate student of Philosophy and Methodology of Public Administration Department, NAPA, Kyiv
- Tymofieieva O. A.* Seeker of a PhD degree of Poltava University of Economics and Trade, Poltava, specialist of Information Security Department, Public Joint-stock company “Alfa-Bank”, Kyiv
- Tymoshenko O. V.* Deputy of Luhansk Regional Council, Luhansk
- Ulianchenko Yu. O.* Associate Professor of Economic Policy and Management Department, PhD in Public Administration, Associate Professor, KRI NAPA, Kharkiv
- Vashchenko V. O.* Head of Zarichna Administration of Sumy City Council, Sumy
- Vasyliieva N. V.* Doctoral student of Regional Management, Local Government and City Administration Department, PhD in Economics, NAPA, Kyiv
- Vereshchahina H. V.* Associate Professor of Economics, Organization and Entrepreneurship Activity Planning Department, Kharkiv National University of Economics, PhD in Economics, Kharkiv
- Vitrenko-Khrustaliyova T. M.* Seeker of a PhD degree of Economic Policy and Management Department, KRI NAPA, Kharkiv
- Vyshnevskaya O. A.* Postgraduate student of Social and Humanitarian Policy Department, NAPA, Kyiv
- Yanov V. V.* Associate Professor of Information Technology and Management System Department, PhD in Technology, Associate Professor, KRI NAPA, Kharkiv
- Zablotskiy V. V.* Doctoral student of Political Science and Philosophy Department, PhD in Politics, KRI NAPA, Kharkiv
- Zamora O. M.* Associate Professor of Management of Foreign Economic Activity and European Integration Department, Sumy National Agrarian University, PhD in Economics, Sumy

ЗМІСТ

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ	3
<i>Майстро С. В., Вітренко-Хрустальова Т. М.</i> Теоретичні засади механізму державного регулювання інноваційного розвитку економіки	3
<i>Мельниченко О. А., Ващенко В. О.</i> Сучасні концепції подальшого реформування житлово-комунального господарства України	10
<i>Васильєва Н. В.</i> Розподіл повноважень між різними владними інституціями під час проведення політико-адміністративних реформ першої чверті XVIII ст. у Російській імперії	16
<i>Д'яченко В. В.</i> Сучасні зміни і тенденції функціонування політико-адміністративного управління в Україні	24
<i>Заблюцький В. В.</i> Конструкти та універсальні чинники державотворення: спроба систематизації	31
<i>Каховська О. В.</i> Еволюція концепції соціальності як результат функціонування соціальної держави	40
<i>Клімушин П. С.</i> Управління проектами як методологія ефективного впровадження інновацій	47
<i>Макаренко О. М.</i> Інтегративна ідеологія в процесах консолідації українського суспільства	55
<i>Орлов М. М.</i> Концепція взаємодії регіональних органів виконавчої влади у сфері охорони правопорядку	63
<i>Островський І. А.</i> Суперечності теорії модернізації регіональної політики України	70
<i>Парубчак І. О.</i> Вплив держави на стан і розвиток взаємовідносин влади та суспільства	76
<i>Семенов В. М.</i> Функції органів влади Слобідської України у другій половині XVII-XVIII ст.	84
<i>Севостьянова І. Є.</i> Ефективність реалізації державної політики в сучасній судовій системі	91
<i>Серенок А. О.</i> Від електронного уряду до електронного урядування: трансформація ІКТ як інструмент розвитку електронної демократії	99
<i>Даниленко С. А.</i> Формування нової моделі інформаційної взаємодії органів публічної влади, засобів масової інформації і суспільства на сучасному етапі розвитку України	107
<i>Кернес Г. А.</i> Ретроспективний аналіз теорії еліт: державноуправлінські виміри	115
<i>Коняєв Є. А.</i> «Старочеркаська обикність» як форма самоорганізації населення Слобожанщини в умовах становлення полково-сотенного устрою	121
<i>Радченко О. О.</i> Ознаки, чинники та моделі легітимності державної влади	129
<i>Тимошенко О. В.</i> Теоретичні основи державного регулювання підприємницької діяльності	137
<i>Циганенко С. С.</i> Оптимізація роботи центрального органу виконавчої влади в частині надання адміністративних послуг	144
<i>Суханова Н. В.</i> Державне регулювання розвитку сфери фізичної культури і спорту: досвід країн ЄС	152

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	159
<i>Дикинов А. Х.</i> Формирование инновационной инфраструктуры и механизма инновационного развития в регионе	159
<i>Гляшенко В. А.</i> Дослідження тенденцій розвитку системи глобального податкового регулювання	169
<i>Малиш Н. А.</i> Державна політика України у сфері розвитку транспортної інфраструктури	180
<i>Орлова Н. С., Мохова Ю. Л.</i> Удосконалення системи іпотечного кредитування в Україні	186
<i>Пасемко Г. П.</i> Генеза і еволюція інституту власності на землю та його вплив на аграрні відносини	192
<i>Апарова О. В.</i> Інструменти стимулювання економічного зростання та розвитку	201
<i>Верещагіна Г. В., Каблучко В. В.</i> Вплив інституціональних основ на розвиток процесів оновлення продукції	213
<i>Дегтяр О. А.</i> Інституціональний механізм державного управління соціальною сферою	221
<i>Коваленко М. М.</i> Індикатори фінансової стійкості банківського сектора економіки України	230
<i>Мельников О. С.</i> Методологічні аспекти оцінки ефективності функціонування системи державних закупівель	237
<i>Кузякова Т. В., Криворучко А. Б.</i> Роль держави в розвитку поліграфічної галузі в Україні	244
<i>Орел Ю. Л.</i> Особливості взаємодії між центром і регіонами в межах неоінституціональної моделі економічних відносин	254
<i>Ревенко О. В., Ревенко Т. В.</i> Стратегічні та тактичні аспекти податкового менеджменту	261
<i>Романюк С. А.</i> Аналіз результативності підтримки депресивних територій в Україні	271
<i>Степаненко С. В.</i> Взаємозв'язок політики та економіки. Соціальна спрямованість економічної політики	280
<i>Ульянченко Ю. О.</i> Необхідність дотримання балансу в державному регулюванні виробництва аграрної продукції	287
<i>Янов В. В.</i> Стан суперкомп'ютерних технологій та їх роль в інноваційному розвитку економіки України	295
<i>Більовський О. А.</i> Соціально-економічні механізми подолання житлової кризи в Україні	302
<i>Вишнеvsька О. А.</i> Засади створення національного реєстру населення як основного джерела даних для статистичного забезпечення соціальної політики	310
<i>Гуськова І. Б.</i> Показники оцінки ефективності управління комунальною власністю	317
<i>Коцюvsька О. С.</i> Удосконалення фінансового забезпечення автономії загальноосвітніх навчальних закладів	325
<i>Красніков Д. А.</i> Фінансовий контроль як механізм виявлення збитків завданих державі	333
<i>Савін С. Є.</i> Правовий механізм попередження асоціальної поведінки неповнолітніх в Україні	340
<i>Тимофеева О. А.</i> Ризики фізичної особи під час фінансування житлової нерухомості	348
<i>Ткаченко О. І.</i> Соціальна політика як вид практичної діяльності	354
<i>Хірамагомедов М. Г.</i> Теоретичні засади механізму державного регулювання національного ринку зерна в умовах глобалізації	362
	535

НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ	370
<i>Газарян С. В.</i> Концепція зростання потенційних можливостей особи, уповноваженої на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування	370
<i>Гончаренко М. В.</i> Нормативно-правове забезпечення здійснення місцевих запозичень в Україні	378
<i>Кармінська-Белоброва М. В.</i> Формування та розвиток провідних кластерів на регіональному рівні на прикладі Харківської області	385
<i>Колтун В. С.</i> Управління організаційними процесами в системі місцевого самоврядування	391
<i>Наконечний В. В.</i> Стратегічне управління розвитком міста: сучасні підходи	398
<i>Селютіна Н. Ф.</i> Рівні взаємодії місцевої влади та населення в Україні	405
<i>Хашишева Л. В.</i> Етимологія та генезис сучасного поняття «метрополія»	411
<i>Рижко А. М.</i> Корпоративна соціальна відповідальність органу місцевого самоврядування: термінологічні аспекти	419
<i>Черкас О. Г.</i> Становлення та розвиток взаємовідносин вищих і місцевих органів влади України: радянський період	427
ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	435
<i>Толкованов В. В.</i> Підготовка професійних кадрів для роботи в органах державної влади та органах місцевого самоврядування: сучасний стан і підходи до модернізації	435
<i>Лозинська Т. М., Сердюк О. І., Федірець О. В., Лецина О. Г.</i> Обґрунтування методичних підходів до визначення штатної чисельності управлінських кадрів сільськогосподарських підприємств	444
<i>Дзяна Г. О., Гарасим В. В.</i> Підвищення кваліфікації державних службовців: аналіз проблем і шляхи вирішення	454
<i>Коняєва В. В.</i> Запровадження кадрових технологій у сфері надання адміністративних послуг	461
<i>Лунячек В. Е.</i> Призначення кадрів у сфері освіти: необхідність зміни процедури	467
<i>Сергєєва Л. М., Олешко А. М.</i> Специфіка вимог стосовно захисту права доступу до державної служби	475
<i>Гамалюк Б. М.</i> Формування екологічної культури в системі підготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державного управління та органів місцевого самоврядування	480
<i>Носик О. А.</i> Підвищення кваліфікації державних службовців – невід’ємна складова розвитку компетенцій персоналу	488
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА	494
<i>Замора О. М.</i> Проблеми державної регіональної політики в сфері активізації транскордонного співробітництва	494
<i>Гук А. С.</i> Зарубіжні моделі публічного врядування: політико-адміністративні виміри	501
<i>Разумей М. М.</i> Митний кодекс України як нормативний інструмент управління зовнішньоторговельною безпекою держави	506
<i>Сидорова К. Г.</i> Західноєвропейський досвід організації професійної підготовки та перепідготовки державних службовців	514
<i>Камок Т. В.</i> Тімблдінг у системі публічної служби: аналіз зарубіжного досвіду	521
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	528

CONTENTS

DEVELOPMENT OF PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM IN UKRAINE	3
<i>Maistro S. V., Vitrenko-Khrustaliyova T. M.</i> Theoretical bases of state regulation mechanism of innovative development in economy	3
<i>Melnychenko O. A., Vashchenko V. O.</i> Modern concepts for further housing-communal services reformation in Ukraine	10
<i>Vasylieva N. V.</i> Powers distribution between different power-holding institutions during political-administrative reforms in first quarter of XVIII-th century in Russian Empire	16
<i>Diachenko V. V.</i> Modern changes and tendencies of political-administrative management functioning in Ukraine	24
<i>Zablotskyi V. V.</i> Constructs and universal factors for state formation: attempt of systematization	31
<i>Kakhovska O. V.</i> Evolution of sociality concept as social state functioning result	40
<i>Klimushyn P. S.</i> Project management as methodology in efficient implementation of innovations	47
<i>Makarenko O. M.</i> Integrated ideology in consolidation processes of Ukrainian society	55
<i>Orlov M. M.</i> Interaction concept of regional executive power bodies in law enforcement	63
<i>Ostrovskiy I. A.</i> Discrepancies in modernization theory of regional policy in Ukraine	70
<i>Parubchak I. O.</i> Influence of state on condition and development of interrelations between power and society	76
<i>Semenov V. M.</i> Functions of governmental authorities of Slobidska Ukraine in the second half of the XVII - XVIII c.	84
<i>Sevostianova I. Ye.</i> Efficiency of state policy in current judicial system	91
<i>Serenok A. O.</i> From e-government to e-governance: transformation of information-communicative technologies as tool for e-democracy development	99
<i>Danylenko S. A.</i> New model of information interaction between public power bodies, mass media and society at current period in development of Ukraine	107
<i>Kernes H. A.</i> Retrospective analysis of elite theory: state-administrative estimation	115
<i>Koniatsiev Ye. A.</i> “Starocherkaska obyknist” as self-organization form of Slobozhanshchyna under conditions of regimental-centesimal order	121
<i>Radchenko O. O.</i> Features, factors and models of state power legitimacy	129
<i>Tymoshenko O. V.</i> Theoretical bases of state regulation in entrepreneurial activity	137
<i>Tsyhanenko S. S.</i> Optimization of central executive power body in administrative services provision	144
<i>Sukhanova N. V.</i> State regulation of the development of physical culture and sport: the experience of the EU	152
STATE REGULATION OF ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT PROCESSES	159
<i>Dykynov A. Kh.</i> Formation of innovative infrastructure and mechanism of innovative development in region	159
<i>Iliashenko V. A.</i> Investigation of tendencies in global tax regulation system development	169
<i>Malysh N. A.</i> State policy of Ukraine in transport infrastructure development	180
<i>Orlova N. S., Mokhova Yu. L.</i> Improvement of mortgage lending system in Ukraine ...	186

<i>Pasenko H. P.</i> Genesis and evolution of property institute on land and its influence on agrarian relations	192
<i>Aparova O. V.</i> Tools to stimulate economic growth and development	201
<i>Vereshchahina H. V., Kabluchko V. V.</i> Institutional bases influence on development of production renewal processes	213
<i>Diehtiar O. A.</i> Institutional mechanism of public administration by social sphere	221
<i>Kovalenko M. M.</i> Financial stability indicators for banking sector of economy in Ukraine	230
<i>Melnykov O. S.</i> Methodological aspects of efficiency estimate in public purchases system	237
<i>Kuznyakova T. V., Kryvoruchko A. B.</i> The state's role in the development of the printing industry in Ukraine	244
<i>Orel Yu. L.</i> Features of interaction between center and regions within neo-institutional model of economic relations	254
<i>Revenko O. V., Revenko T. V.</i> Strategic and tactical aspects of tax management	261
<i>Romaniuk S. A.</i> Analysis of effectiveness in support with depressive territories in Ukraine	271
<i>Stepanenko S. V.</i> Interaction between policy and economy. Social directivity of economic policy	280
<i>Ulianchenko Yu. O.</i> Necessity in balance observance in state regulation of agrarian production	287
<i>Yanov V. V.</i> Super computer technologies and its role in innovative development of economy in Ukraine	295
<i>Bilivskyi O. A.</i> Socio-economic mechanisms over housing crisis in Ukraine	302
<i>Vyshnevskaya O. A.</i> Bases of national register as main data source for statistic support with social policy	310
<i>Huskova I. B.</i> Indicators in estimate of efficiency in municipal property management	317
<i>Kotsovska O. S.</i> Improvement of financial provision with autonomy in general educational institutions	325
<i>Krasnikov D. A.</i> Financial control as mechanism for detecting damage to state	333
<i>Savin Ye. Ye.</i> Legal mechanism for preventing antisocial behavior of juveniles in Ukraine	340
<i>Тymofteieva O. A.</i> Risks of individuals in real estate financing	348
<i>Tkachenko O. I.</i> Social policy as type of practical activity	354
<i>Khiramahomedov M. H.</i> Theoretical bases of state regulation mechanism for national grain market in globalization	362

DIRECTIONS OF LOCAL GOVERNMENT SYSTEM REFORMATION IN UKRAINE .....

<i>Hazarian S. V.</i> Concept in potential opportunities growth of authorized person to perform functions of state or local government	370
<i>Honcharenko M. V.</i> Normative-legal provision for local borrowings in Ukraine	378
<i>Karminska-Bielobrova M. V.</i> Formation and development of leading clusters at regional level by example of Kharkiv region	385
<i>Koltun V. S.</i> Management of organizational processes in local government system	391
<i>Nakonechnyi V. V.</i> Strategic management by city development: modern approaches	398
<i>Seliutina N. F.</i> Interaction levels of municipal administration and population in Ukraine	405
<i>Khashyieva L. V.</i> Etymology and genesis of “metropolitan country” concept	411

<i>Ryzhko A. M.</i> Corporative social responsibility of local government body: terminological aspects	419
<i>Cherkas O. H.</i> Formation and development of supreme and local power bodies interrelations in Ukraine: Soviet period	427
PECULIARITIES OF STATE PERSONNEL POLICY REALIZATION IN UKRAINE	435
<i>Tolkovanov V. V.</i> Professional personnel training for work in state power and local government bodies: current condition and approaches to modernization	435
<i>Lozynska T. M., Serdiuk O. I., Fedirets O. V., Lieschyna O. H.</i> Reasoning methodological approaches to personnel number evaluation of managerial agricultural enterprises	444
<i>Dziana H. O., Harasym V. V.</i> In-service training of civil servants: problem analysis and solutions	454
<i>Koniaieva V. V.</i> Personnel technologies implementation in administrative services provision	461
<i>Luniachek V. E.</i> Personnel appointment in education: necessity to change procedure	467
<i>Serhieieva L. M., Oleshko A. M.</i> Specificity of demands on rights protection of access to civil service	475
<i>B. M. Gamalyuk</i> The formation of ecological culture in the system of training and improvement of professional skill of employees of the State administration and self-government	480
<i>Nosyk O. A.</i> In-service training of civil servants is integral to personnel competence development	488
FOREIGN POLICY AND NATIONAL SECURITY	494
<i>Zamora O. M.</i> State regional policy issues in activation of trans-boundary cooperation	494
<i>Huk A. S.</i> Foreign models of public governance: political-administrative estimation	501
<i>Razumei M. M.</i> Customs code of Ukraine as normative tool for management of foreign trade security in state	506
<i>Sydorova K. H.</i> West-European experience in professional and in-service training of civil servants	514
<i>Kamok T. V.</i> Team-building in public service system: analysis of foreign experience	521
CONTRIBUTORS	528

Наукове видання

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Збірник наукових праць

Випуск 1 (40)

Засновано у 2003 р.

Засновник – Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. Збірник зареєстровано в Міністерстві юстиції України, свідоцтво серії КВ № 15527-4099ПР від 9 липня 2009 р., та в Міжнародному центрі періодичних видань (Франція), ISSN 1727-6667

Відповідальний за випуск к.держ.упр. *А. О. Кузнецов*

Редактор *Т. В. Кузнякова*
Коректор *Т. В. Кузнякова*
Комп'ютерна верстка *В. В. Богатова*

Підписано до друку 10.06.2013. Формат 60x90^{1/16}. Папір офсетний. Гарнітура Таймс.
Друк офсетний. Умов. друк. арк. 34,0. Обл.-вид. арк. 36,4. Наклад 300 прим.

Видавництво Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України “Магістр”.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1654 від 19.01.2004 р.

61050, м. Харків, просп. Московський, 75, тел. (057) 732-32-55,

електронна адреса: nauka@kbuara.kharkov.ua

Віддруковано з оригінал-макета в ТОВ “Оберіг”.

61140, м. Харків, просп. Гагаріна, 75, к. 97.